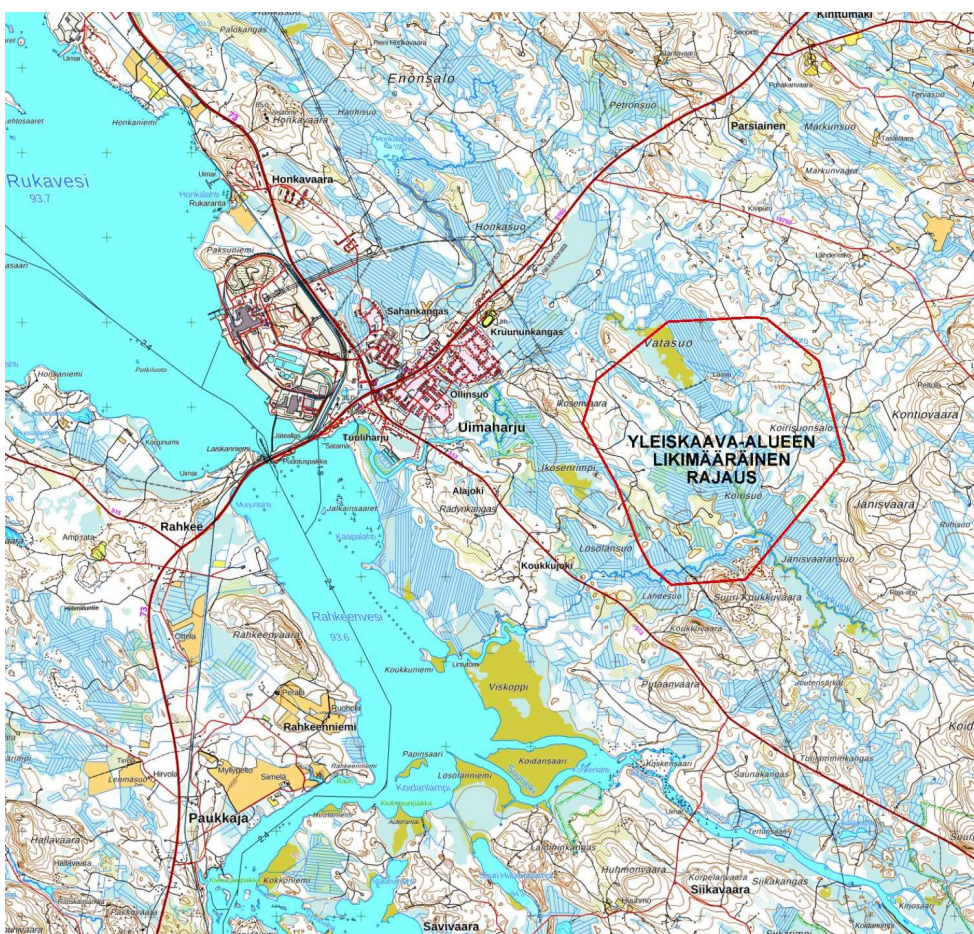

JOENSUUN KAUPUNKI

AIRAKSELANKANKAAN TUULIVOIMAPUISTON OSAYLEISKAAVA
OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA 27.5.2022

Kaava-alueen sijainti

Maanmittauslaitos

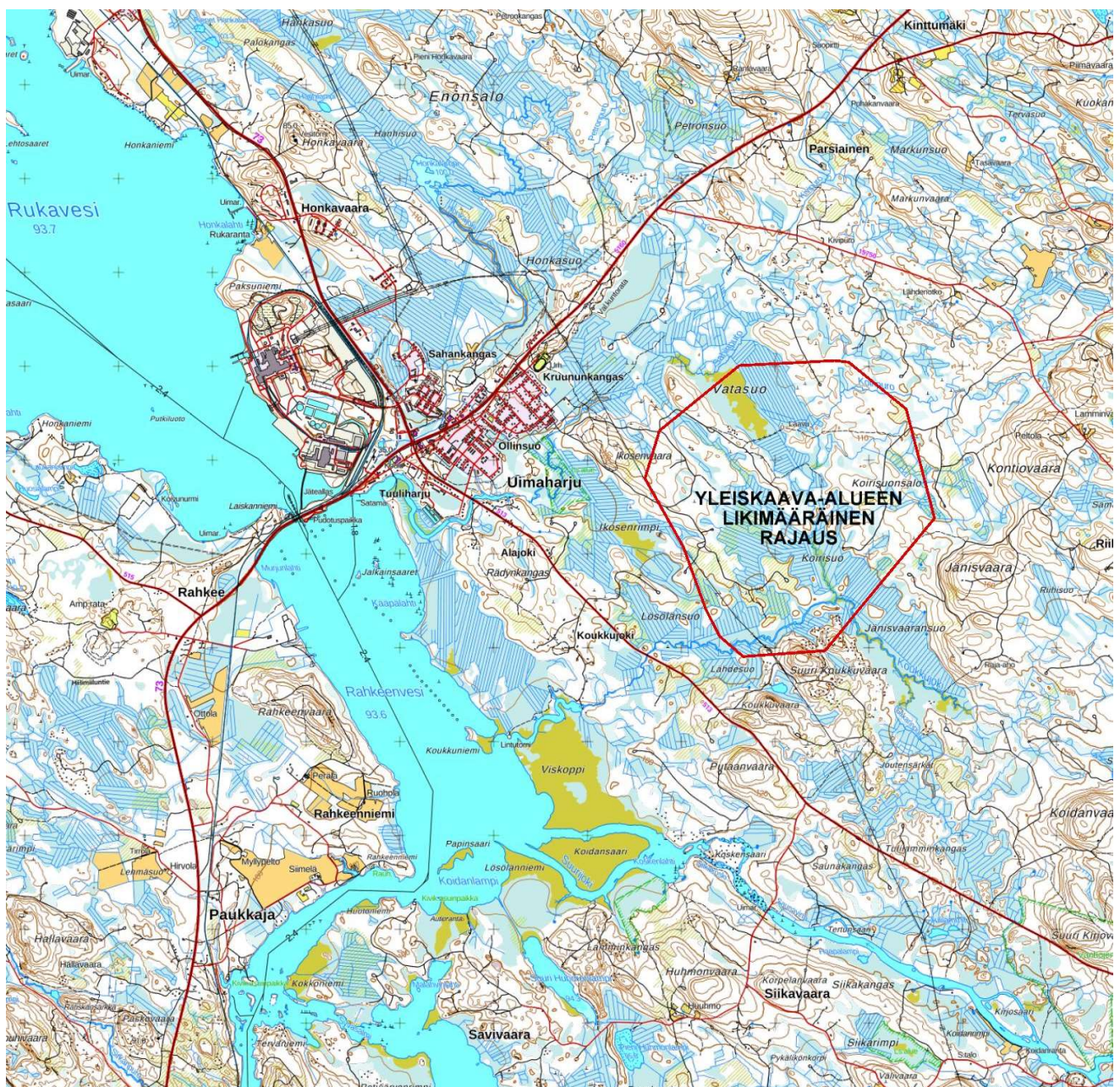
OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA (OAS)

Maankäyttö- ja rakennuslain 63 §:n mukaan kaavaa laadittaessa tulee laatia kaavan tarkoitukseen ja merkitykseen nähden tarpeellinen suunnitelma osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelyistä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista.

Kaavoituksen vireille tulosta tulee ilmoittaa sillä tavoin, että osallisilla on mahdollisuus saada tietoja kaavoituksen lähtökohdista, suunnitellusta aikataulusta sekä osallistumis- ja arviointimenettelyistä.

1 Hankkeen kuvaus

1.1 Alueen sijainti ja rajaus

KUVA 1: Suunnittelualan raja, alueen pinta-ala on noin 690 ha

Suunnittelualue käsittää Uimaharjun kirkonkylän itä-kaakkoispuolella sijaitsevan pinta-alaltaan noin 690 hehtaarin, pääosin yksityisessä omistuksessa olevan maa-alueen. Alue sijoittuu Uimaharjun kirkonkylän itäpuolella, teiden Hiiskosenraitti ja Pamilontie väliselle alueelle.

Suunnittelualue rajautuu länsiosastaan Ikosenvaaraan, eteläosasta Koukkujen eteläpuolella sijaitsevaan Suuri Koukkuvaaraan. Itäpuoli rajautuu Jänisvaaran ja Kontiovaaran länsipuolelle Jänisvaaransuon ja Koirisuonsalon halki. Luoteis-pohjoisosa alueesta ulottuu Koiripuron ja Sahinpuron tienoille Vatasuon pohjoisosiin saakka Sahinpuron kaakkoispuolelle ja pohjois-koillisosastaan Koiripuron kieppeille. Uimaharjun taajaman itäreunalta on noin reilu kilometri suunnittelualueen länsirajaan.

1.2 Kuvaus hankkeesta

Tuulikolmio (Kaamostuuli Oy) on tehnyt yleiskaavan laadinnasta aloitteen Joensuun kaupungille 12.5.2022.

Alueelle on suunnitteilla enintään 5 tuulivoimalan tuulivoimapuisto. Tuulivoimaloiden tarkka sijainti ja tyyppi varmistuu luontoselvityksien ja tuulimittauksen valmistuttua. Kaavoituksen aloitusvaiheessa arvioitu voimalan nimellisteho on 6-7 MW / voimala ja enimmäiskorkeus 275 metriä. Voimalatyyppi ja dimensiot voivat poiketa oleellisesti tutkimuksien edetessä. Tuulivoimalat sijoitetaan ehdotetun kaava-alueen sisälle niin, että taajamaan on 2 km etäisyys ja lähimpään asuin- tai lomarakennukseen 1,5 km.

Suunnittelualue on pyritty laatimaan niin laajana, että tuulivoimaloiden keskeiset ympäristövaikutukset, kuten melu- ja välkevaikutukset, kohdistuisivat kaavoitettavan alueen sisäpuolelle. Kaavoituksen lopullinen rajaus tarkentuu kaavoitusprosessin edetessä, tehtyjen selvitysten ja keskustelujen perusteella.

Suunnittelualue sijoittuu pääosin yksityisessä omistuksessa oleville maa-alueille. Tuulikolmio on tarjonnut kaikille maanomistajille maanvuokrasopimusta. Vuokrattavat kiinteistöt mahdollistavat hankkeen toteuttamisen esitetyssä laajuudessa. Maanvuokran vuottelut ja mahdollisuus maanvuokrasopimuksen tekemiseen jatkuvat kaavoitusprosessin edetessä.

Tuulipuiston liityntä sähköverkkoon toteutetaan johdonvarsiliityntänä tuulipuiston alueella, eikä uusia siirtolinjoja ole tarpeen rakentaa.

2 Yleiskaavan tavoitteet

Osayleiskaavan laadinnassa tavoitteena on, että yleiskaava mahdollistaa Airakselankankaan tuulivoimapuiston kehittämisen ja rakentamisen luonnonympäristön ominaispiirteet ja ympäristövaikutukset huomioon ottaen sekä lieventää rakentamisesta mahdollisesti aiheutuvia haitallisia vaikutuksia.

Yleiskaavan tavoitteena on mahdollistaa suunnitellun tuulivoimapuiston rakentaminen. Tuulivoimapuisto muodostuu tuulivoimaloiden lisäksi niitä yhdistävistä rakennus- ja huoltoteistä sekä maakaapeleista. Suunnittelun tavoitteena on toteuttaa tuulivoimapuiston rakentaminen luonnonympäristön ominaispiirteet ja ympäristövaikutukset huomioon ottaen sekä lieventää rakentamisesta mahdollisesti aiheutuvia haitallisia vaikutuksia.

Yleiskaava laaditaan siten, että Sitä on mahdollista käyttää tuulivoimaloiden rakennusluvien perusteena MRL:n 77a §:n mukaisesti. Yleiskaava laaditaan oikeusvaikutteisena ja sen hyväksyy Joensuun kaupunginvaltuusto.

Lisäksi yleiskaavan tavoitteena on ottaa huomioon muut aluetta koskevat maankäyttötarpeet sekä suunnitteluprosessin kuluessa muodostuvat yksilöidyt tavoitteet.

3 Suunnittelutilanne

3.1 Maakuntakaavat

Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040

Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040 on saanut lainvoiman 8.7.2021.

Pohjois-Karjalan maakuntavaltuusto hyväksyi maakuntakaavan 7.9.2020. Siitä jätettiin yksi valitus Itä-Suomen hallinto-oikeuteen. Valitus koski Nurmeksen Sotinpuron ampuma-alueen toiminnasta aiheutuvia ympäristövaikutuksia. Itä-Suomen hallinto-oikeus hylkäsi valituksen 19.5.2021. Tästä päätöksestä ei jätetty enää valitusta korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

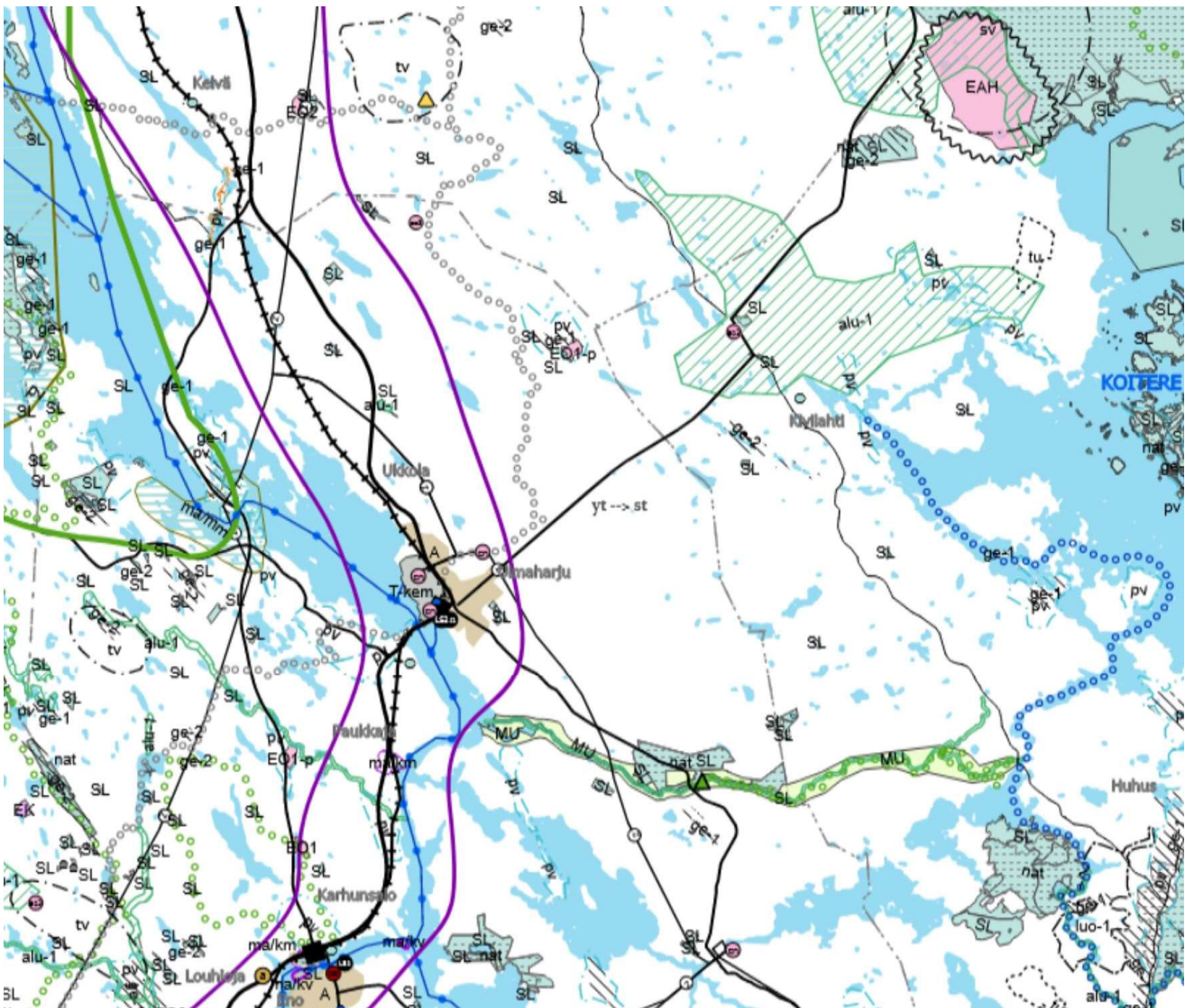
Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040 kumosi kaikki voimassa olevat maakuntakaavat eli neljä vaihemaakuntakaavaa. Vain 3. vaihemaakuntakaavan tuulivoimaloiden alueet jätettiin edelleen voimaan. Kyseessä on siis koko Pohjois-Karjalan kattava ja kaikki keskeiset maankäytön teemat käsittävä kokonaismaakuntakaava. Maakuntakaava 2040 aineistosta ja 3.vaihemaakuntakaavan tuulivoima-alueista on laadittu epävirallinen kaavayhdistelmä (kuva 2.). Yhdistelmä on tehty havainnollistamaan voimassa olevaa kaavatilannetta.

Maakuntakaavassa 2040 on voimassa olevaan maakuntakaavatilanteeseen nähden sekä samansuuntaisesti esitettäviä että muuttuvia ja uusia merkintöjä. Tiettyjä merkintöjä on poistettu selkeyden vuoksi kaavakartalta, mutta ne esitetään maakuntakaavan kaavaselostuksessa ja selostuksen liiteosiossa 1. Hyväksytty kaava-aineisto on esitetty Pohjois-Karjalan maakuntaliiton nettisivuilla.

Kaavassa otetaan kantaa ylimaakunnallisiin kehittämisvyöhykkeisiin, maakunnan kehittämisen kohdealueisiin, rakentamisalueiden merkintöihin, yhteysverkkoihin, kulttuuriympäristöihin, luonnonvarojen käyttöön, luonnonsuojeluun ja arvokkaisiin luontoalueisiin, erityistoimintojen alueisiin sekä rantoihin, virkistykseen ja matkailuun sekä reitistöihin.

Uusia merkintöjä ovat mm. liikenteen kehittämiskäytävät (Kuutoskäytävä ja Ysikäytävä) ja Kolin kehittämisen kohdealue. Rajanylityspaikoista esitetään kansainvälistä rajanylityspaikka Tohmajärven Niiralaan ja kansainvälisesti kehitettäväksi Lieksan Inaria. Kolin ja Vuonislahden sekä Lieksan keskustan väliselle liikenteelle osoitetaan ympärivuotinen yhteystarve.

Kulttuuriympäristöihin ja maisema-alueisiin tuli vähän muutoksia, mutta esimerkiksi Ilo-mantsin sotahistoriatiestä on laadittu kattava esitys selostukseen ja liiteosioon. Uusia luonnonsuojelualueita on kuusi kappaletta ja Luol-kohteita kolme kappaletta. Saimaan-norppa ja arvokkaat pienvedet huomioidaan Alu-merkintänä.

KUVA 2: Ote Maakuntavaltuuston 7.9.2020 hyväksymästä Pohjois-Karjalan maakuntakaavasta 2040 ja 3.vaihemaakuntakaavan tuulivoima-alueista laaditusta kaavayhdistelmästä

Maakuntakaavayhdistelmässä 2040 suunnittelualueelle tai sen välittömään läheisyyteen on osoitettu mm. seuraavia merkintöjä ja määräyksiä:

Taajamatoimintojen alueet (A, a)

Aluevarausmerkinnällä osoitetaan taajamatoimintojen aluetta, jolla on yhdyskuntarakenteen kehittämisen kannalta vähintään seudullista merkitystä ja jonka suunnittelussa tulee ottaa huomioon ylikunnalliset aluetarpeet. Kohdemerkinnällä osoitetaan aluerakenteen kannalta tärkeää muuta taajamatoimintojen aluetta. Merkintään sisältyy mm. yksityiskohtaista suunnittelua edellyttävät asumisen, palvelujen, merkittäviä ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomien teollisuus- ja työpaikka-alueiden sekä muiden taajamatoimintojen sijoittumis- ja laajentumisalueet. Merkintä sisältää alle 5 hehtaarin kokoiset merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön kohteet (ma/k). Merkintä sisältää myös taajaman sisäiset liikenneväylät, virkistysalueet ja -yhteydet, yhdyskuntateknisen huollon alueet, muut erityisalueet sekä paikalliset suojelualueet.

Suunnittelumääräys

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon taajaman erityispiirteet ja edistää yhdyskuntarakenteen eheytymistä sekä keskusta-alueen kehittämistä taajaman toiminnalliseksi ja taajamakuvaltaan selkeäksi kokonaisuudeksi. Suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota taajamakuvaan ja taajaman sisäisen viherverkoston, arvokkaan kulttuuriympäristön ominaispiirteiden sekä luonnonympäristön ja rakennetun ympäristön kohteiden erityisarvojen säilyttämiseen. Laajennusalueiden suunnittelussa tulee ottaa huomioon taloudellisuus, palvelujen saavutettavuus kaikilla liikennemuodoilla ja kävelyn ja pyöräilyn sekä joukkoliikenteen toimintamahdollisuudet.

- **A, Uimaharju**

Seututie tai pääkatu (st)

Alueella on voimassa MRL:n 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus.

- **st, Seututiet 513 ja 5160**

SL

Luonnonsuojelu- ja koskiensuojelualue (SL):

Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain tai koskiensuojelulain nojalla suojeltuja tai suojeltavaksi tarkoitettuja alueita, jotka ovat valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai seudullisesti merkittäviä. Alueet sisältävät valtakunnallisten luonnonsuojeluohjelmien kohteet; Metsähallituksen Luontopalveluiden valtiolle luonnonsuojelutarkoituksiin hankitut alueet, joita ei vielä ole perustettu suojelualueeksi; sekä koskiensuojelualueilla (35/1987) suojellut vesistöt. Alueilla on voimassa MRL:n 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus.

Suunnittelumääräys

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ml. hoito- ja käyttösuunnitelmissa tulee erityistä huomiota kiinnittää virkistyskäytön ja suojelun yhteensovittamiseen sekä luoda edellytykset seudullisten virkistysreittien toteutumiselle.

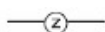
Suojelumääräys

Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka saattavat vaarantaa alueen suojeluarvoja. Suojelumääräys on voimassa, kunnes alue on muodostettu luonnonsuojelulain mukaiseksi luonnonsuojelualueeksi, kuitenkin enintään 5 vuotta.

Rakentamismääräys

Koskiensuojelualueilla suojelluille vesistöille ei saa myöntää vesilaissa tarkoitettua lupaa uuden voimalaitoksen rakentamiseen.

- **SL, Ikosensuon luonnonsuojelualue**

Pääsähkölinja 110 kV

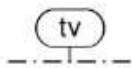
Merkinnällä osoitetaan 110 kV:n pääsähkölinjat. Alueella on voimassa MRL:n 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus.

- **z, Voimajohto, pääsähkölinja 110 kV, Uimaharju-Palovaara**

Pohjois-Karjalan 3. vaihemaakuntakaava (tuulivoima-alueiden osalta voimassa) vahvistettu ympäristöministeriössä 5.3.2014

Pohjois-Karjalan 3.vaihemaakuntakaavasta voimassa ovat ainoastaan tuulivoima-alueet. Muutoin vaihemaakuntakaava kumottiin Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040:n tultua voimaan.

3. vaihemaakuntakaavassa on annettu seuraava merkintä ja suunnittelumääräys tuulivoimaloiden alueiden osalta:

TUULIVOIMALOIDEN ALUE (tv, tv-1)

Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti merkittävät tuulivoimaloiden sijoittamiseen soveltuvat alueet eli tuulivoimapuistot. Tuulivoimapuistojen laajuus sekä toteuttamisedellytykset selvitetään ja määritellään yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Tuulivoimapuistoilla tarkoitetaan lähtökohtaisesti vähintään kahdeksan (8) sekä luonnon- ja kulttuuriympäristön kannalta arvokkaiden alueiden välittömässä läheisyydessä ja koko Keski-Karjalan alueella vähintään viiden (5) suuren kokoluokan voimalan ($a \geq 2$ MW) muodostamia tuulivoimala-alueita.

Suunnittelumääräys

Suunnittelussa on kiinnitettävä huomioita tuulivoimapuistojen ympäristövaikutuksiin, erityisesti maisema- ja meluvaikutuksiin. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee ottaa huomioon puolustusvoimien tutkajärjestelmistä ja lentoliikenteen turvallisuusvaateista johtuvat rajoitteet.

Lisämerkinnällä -1 osoitetun tuulivoimapuiston (Juuanvaara, Juuka) yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee ottaa huomioon Juuanvaaran valtakunnallisesti arvokas kallioalue sisältäen maisemalliset, biologiset ja geologiset arvot.

3. vaihemaakuntakaavassa suunnittelualueelle ei kohdistu merkintöjä tuulivoima-alueiden osalta (kuva 2.) Lähimmät tuulivoimaloille osoitetut alueet sijaitsevat suunnittelualueelta katsottuna lounaaseen (Enon taajaman länsipuolella), länteen (Uimaharjun taajaman länsipuolella) ja luoteeseen (Uimaharjun taajamasta pohjoiseen).

Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 1. vaihe

Kaavatyö jatkuu vaihemaakuntakaavojen laadinnalla. Maakuntahallitus käynnisti 18.5.2020 vaihemaakuntakaavan eli Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 1.vaihe, jonka pääteemoina ovat turve, arvokkaat suot ja rakennettu kulttuuriympäristö.

Vaihemaakuntakaavasta käytetään nimeä Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 1. vaihe, koska se täydentää hyväksyttyä Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040 -kaavaa.

Pohjois-Karjalan maakuntahallitus hyväksyi kokouksessaan 26.4.2021 Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040 1.vaihemaakuntakaavaluonnoksen ja luonnos on ollut julkisesti nähtävillä 30.4. - 31.5.2021. Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 1.vaiheen kaavaehdotus on hyväksytty maakuntahallituksessa 21.3.2022 ja se on ollut julkisesti nähtävillä 28.3. - 29.4.2022.

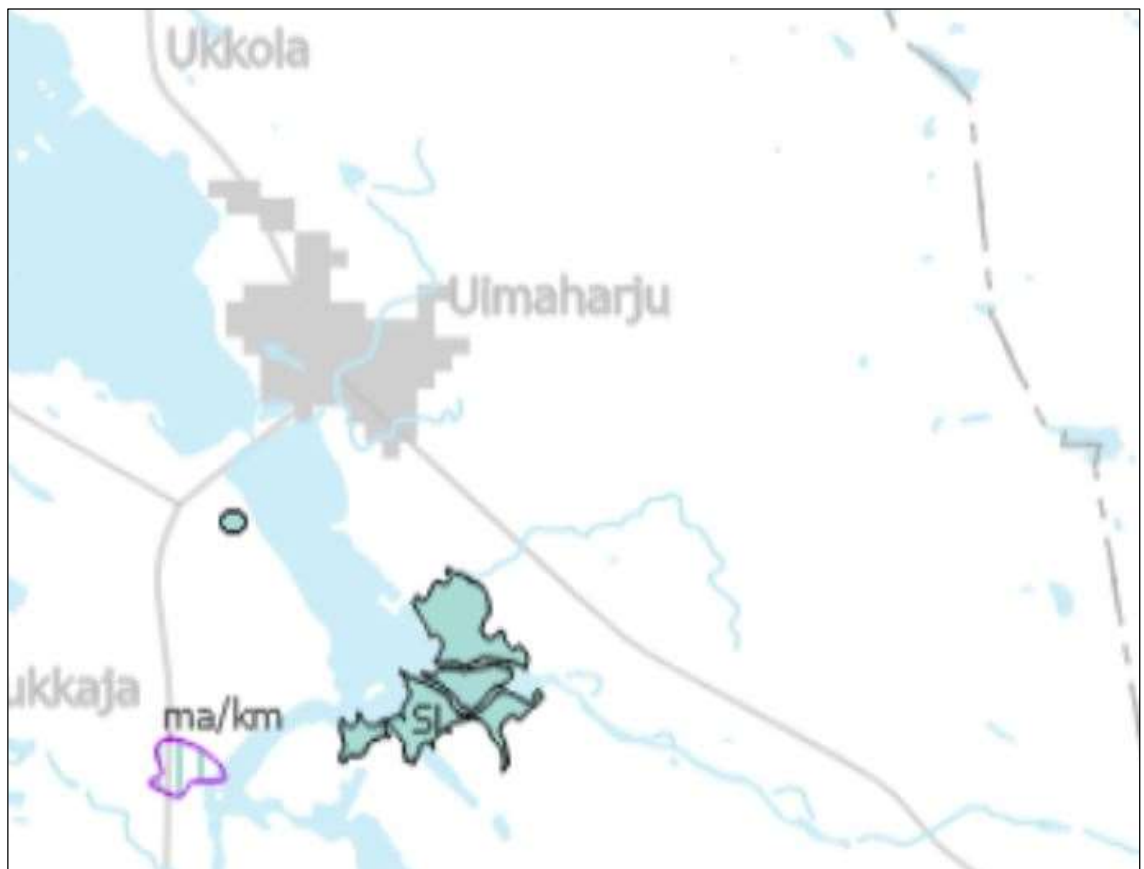
Kaavaehdotukseen on osoitettu EO/tu -merkinnällä jo tuotannossa olevat tai tuotantoon luvitetut turvetuotantoalueet (2 995 ha). Uutena on osoitettu 29 tuotantopotentiaalista suota (4 021 ha) turvetuotantoon soveltuvan osa-aluealuerajauksen (tu) sisäpuolelle (5 611 ha). Kaavaehdotukseen on osoitettu 26 luonnonsuojelullisesti arvokasta suota (4 372 ha) luonnonsuojelualuetta osoittavalla merkinnällä (SL).

Kaavaehdotukseen on osoitettu 326 kohdetta ja 22 aluetta maakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä osoittavalla merkinnällä (ma/km). Merkintä sisältää 95

uutta kohdetta ja kuusi uutta aluetta. Merkintä yhdistetään voimassa olevan maakuntakaavan vastaavaan merkintään.

Nähtäville asetettua maankäyttöratkaisua ei muutettu kaavan lausuntovaiheen jälkeen. Kaavaselistusta ja liiteaineistoja on sen sijaan täydennetty kaavaehdotuksen lausuntovaiheen palautteen perusteella. Lisäksi on huomioitu viranomaisneuvottelusta sekä ohjausryhmästä saatu palaute. Kaavaselistusta on tarkennettu muun muassa vaikutusten arvioinnin osalta. Ilmastovaikutusten arviointi on kirjoitettu uudelleen. Ukrainan tilanteesta johtuen huoltovarmuuteen on kiinnitetty tarkemmin huomiota. Lisäksi on tiedostettu, että turpeen energiakäytöstä luopuminen ei todennäköisesti tapahdu alkuperäisellä aikataululla.

Maakuntakaava 2040. 1. vaiheen kaavaehdotuksessa 21.3.2022 suunnittelualueelle ei kohdistu merkintöjä.

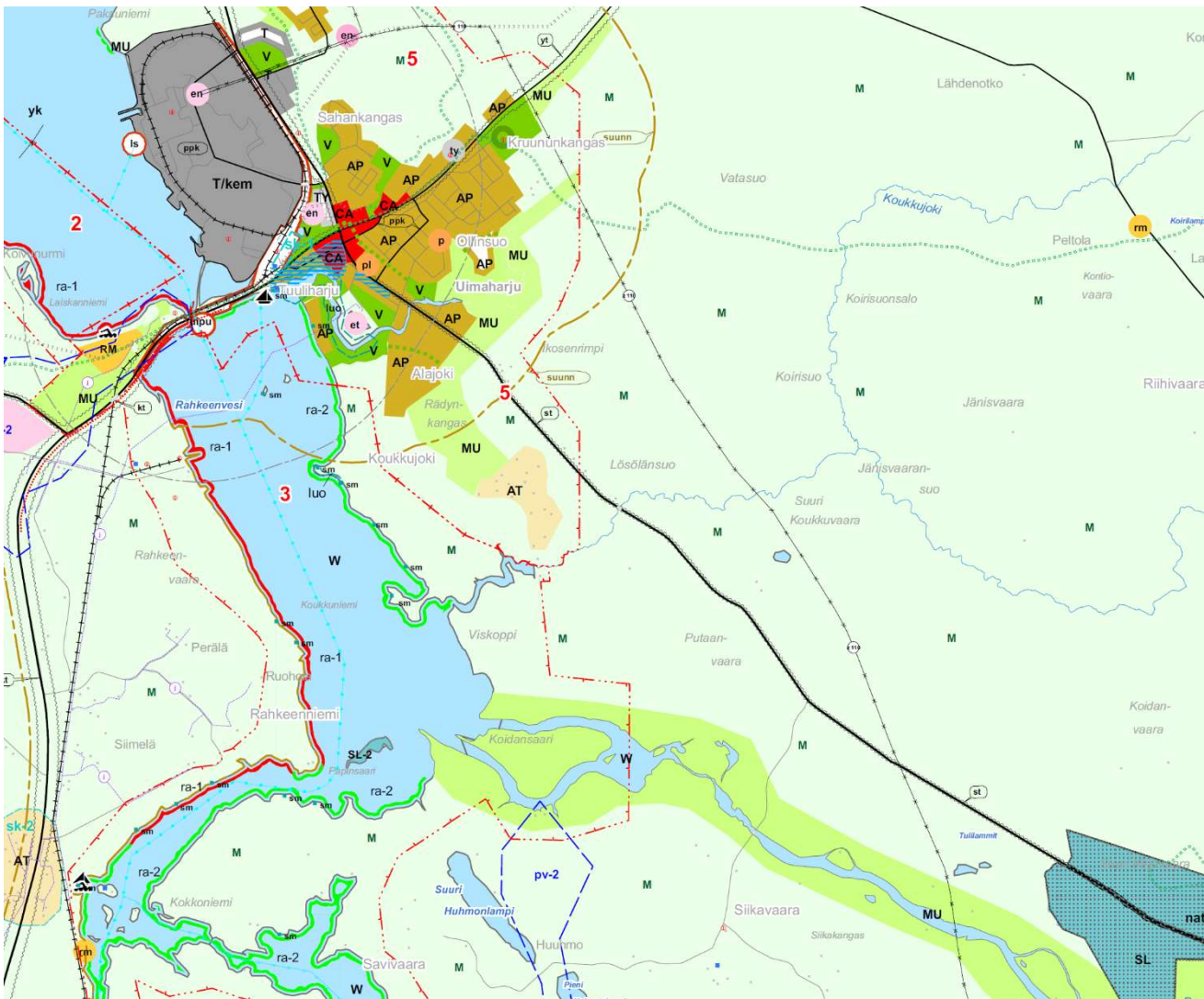
KUVA 3. Ote Pohjois-Karjalan maakuntahallituksen 21.3.2022 hyväksymästä Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 1.vaiheen kaavaehdotuksesta.

3.2 Yleis- ja asemakaavat

Yleiskaavat

Suunnittelualueella on voimassa Joensuun seudun yleiskaava 2020, joka on hyväksytty Joensuun seudun seutuvaltuustossa 2.12.2008 ja jonka on Ympäristöministeriö vahvistanut 29.12.2009 (kuva 4.).

Uimaharjun taajama-alueella on voimassa Uimaharjun taajamaympäristön yleiskaava 2001.

KUVA 4: Ote voimassa olevasta Joensuun seudun yleiskaavasta 2020.

Joensuun seudun yleiskaavassa 2020 suunnittelualueelle tai sen läheisyyteen kohdistuu mm. seuraavia alueita ja kaavamerkintöjä:

Uimaharjun taajamaan liittyviä aluevarauksia

Kaakkoispuolella luonnonsuojelu- ja Natura-alueita (SL, nat)

Kehittämistavoitemerkinnät

Ulkoilun yhteystarve

Merkinnällä on osoitettu ulkoilun vetovoima-alueilla sellaisia yhteysvälejä, joissa ulkoilun ohjaaminen merkityille reiteille on tarpeen. Toisaalta yhteystarpeita on osoitettu kuvaamaan seudun ulkoilureittiverkoston yhteyspuutteita niin paikallisen virkistys- kuin luonto- ja vapaa-ajan matkailun kehittämisen kannalta.

Aluevaraus- ja kohdemerkinnät

Maa- ja metsätalousvaltainen alue (M)

Merkinnällä osoitetaan maa- ja metsätalousalueina kaikki ne maaseutualueet, joille ei ole tarpeen osoittaa muuta käyttötarkoitusta.

Johdot ja linjat

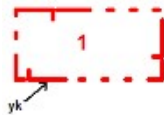
nykyiset uudet

Kantaverkkoon kuuluva voimalinja

Merkinnällä osoitetaan olemassa olevat ja suunnitellut 110 kV ja 400 kV suurjännitelinjat. Lukuarvo ilmaisee linjan jännitteen kilovoltteina. Linjan tarkempi sijoittuminen ratkaistaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyn jälkeen, mikäli valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (713/2006) tätä edellyttää.

Joensuun seudun yleiskaavassa 2020 on seuraava yleiskaavamääräys koskien voimaan jääviä yleiskaavoja:

Voimaan jäävän yleiskaavan alue

Yleiskaavamääräys:

MRL 42.3 §:n nojalla määrätään jäämään voimaan alla luetellut yleiskaavat kaavakarttaan merkityiltä osiltaan.

Joensuun seudun yleiskaava on kuitenkin voimassa näilläkin alueilla seuraavien kaavamerkintöjen osalta:

- uudet tiet ja kadut sekä näiden yhteystarpeet
- ulkoilun runkoreitit ja ohjeelliset ulkoilureitit, moottorikelkkareitit sekä näiden reitistöjen yhteystarpeet
- suunnittelutarvealueet
- kaavoittamattomalle ranta-alueelle rakentamista koskevat määräykset

Uimaharjun taajamaympäristön osayleiskaava jää voimaan em. osin.

Asemakaava

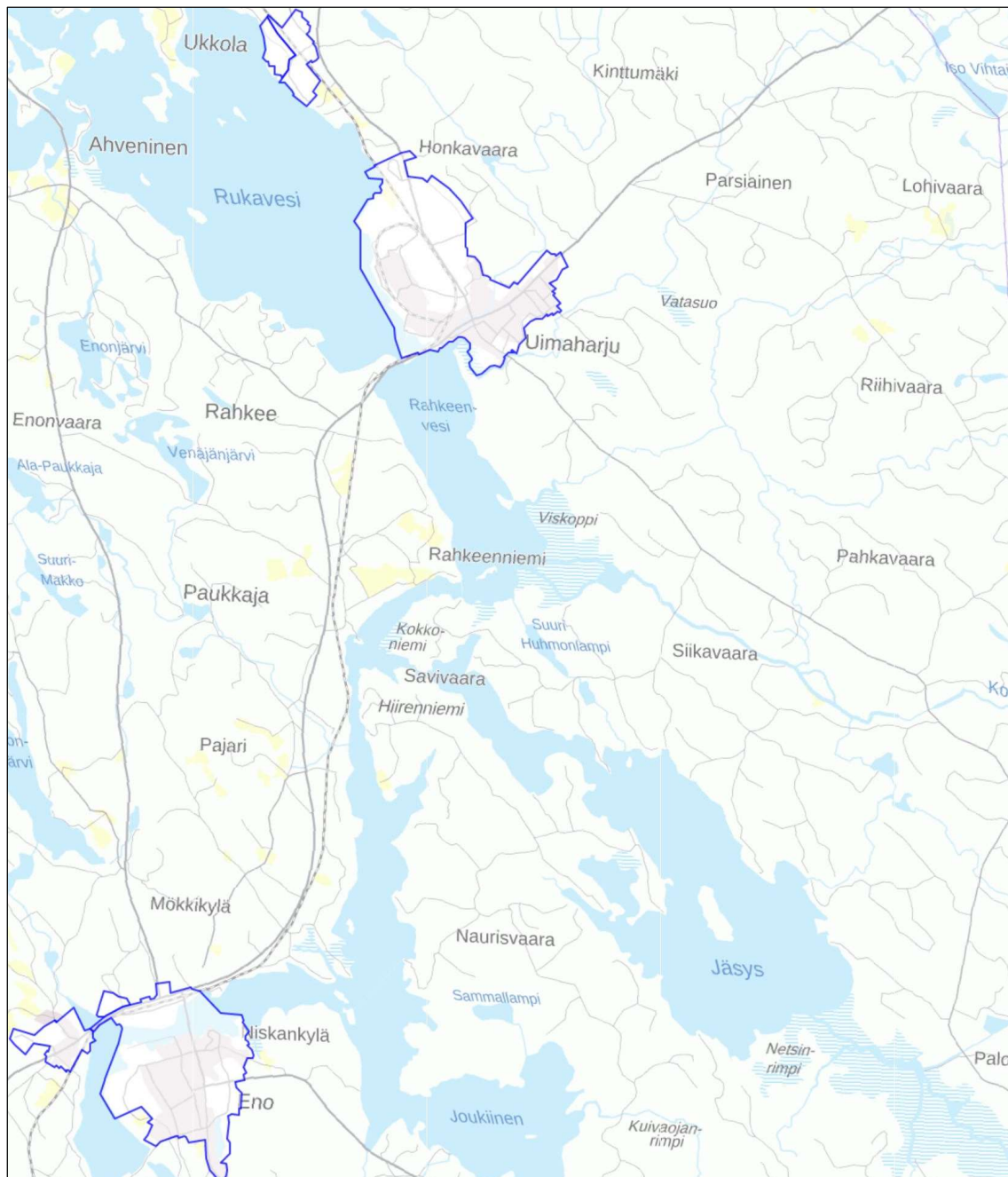
Alueella ei ole asemakaavoja. Suunniteltua tuulivoimapuistoa lähimpänä sijaitsee Uimaharjun taajaman asemakaava-alue.

3.3 Pohjakartta

Yleiskaavamuutos laaditaan 1:10 000 mittakaavaiselle peruskartta-aineistolle.

3.4 Rakennusjärjestys

Joensuun kaupungin viimeisin rakennusjärjestys on tullut voimaan 1.3.2020.

KUVA 5: Suunnittelualueen läheisyydessä sijaitsevat asemakaava-alueet (Joensuun kaupunki, karttapalvelu).

4 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT)

Valtioneuvosto päätti uusista valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 14.12.2017. Päätös on tullut voimaan 1.4.2018. Päätöksellä valtioneuvosto korvaa valtioneuvoston vuonna 2000 tekemän ja 2008 tarkistaman päätöksen valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista.

Maakunnan suunnittelussa ja muussa alueiden käytön suunnittelussa on huolehdittava valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomioon ottamisesta siten, että edistetään niiden toteuttamista (maankäyttö- ja rakennuslaki 24 §).

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Alueidenkäyttötavoitteet tulee ottaa huomioon ja niitä tulee edistää myös tuulivoimapuistojen yleiskaavoituksessa.

Airakselankankaan tuulivoimapuistoa ja sen kaavoitusta koskevat erityisesti seuraavat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet:

Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen

- Edistetään koko maan monikeskuksista, verkottuvaa ja hyviin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta, ja tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä. Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.
- Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen. Suurilla kaupunkiseuduilla vahvistetaan yhdyskuntarakenteen eheyttä.

Terveellinen ja turvallinen elinympäristö

- Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin.
- Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.
- Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys, tai riskit hallitaan muulla tavoin.
- Otetaan huomioon yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden tarpeet, erityisesti maanpuolustuksen ja raja- ja valvonnan tarpeet ja turvataan niille riittävät alueelliset kehittämisedellytykset ja toimintamahdollisuudet.

Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat

- Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta.
- Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.
- Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.
- Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä. Huolehditaan maa- ja metsätalouden kannalta merkittävien yhtenäisten viljely- ja metsäalueiden sekä saamelaiskulttuurin ja -elinkeinojen kannalta merkittävien alueiden säilymisestä

Uusiutumiskykyinen energiahuolto

- Varaudutaan uusiutuvan energian tuotannon ja sen edellyttämien logististen ratkaisujen tarpeisiin. Tuulivoimalat sijoitetaan ensisijaisesti keskitetysti usean voimalan yksiköihin
- Turvataan valtakunnallisen energiahuollon kannalta merkittävien voimajohtojen ja kaukokuljettamiseen tarvittavien kaasuputkien linjaukset ja niiden toteuttamismahdollisuudet. Voimajohtolinjauksissa hyödynnetään ensisijaisesti olemassa olevia johtokäytäviä.

5 YVA-menettelyn tarveharkinta

Vaikutusten arviointi on osa tuulivoimarakentamisen suunnittelua. Merkittävien tuulivoimahankkeiden ympäristövaikutukset arvioidaan YVA-lain mukaisessa ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä. Valtioneuvosto on lisännyt 14.4.2011 YVA-asetuksen 6 §:n hankeluetteloon tuulivoimapuistot, joissa voimalaitosten määrä on vähintään 10 tai niiden yhteen laskettu kokonaisteho on vähintään 30 MW. Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017) liitettä 1 on muutettu tuulivoiman osalta eduskunnan 12.12.2018 päätöksen mukaisesti seuraavasti: tuulipuiston kokonaisteho on säilytetty osana YVA-kynnystä, mutta raja on nostettu 45 megawattiin.

Joensuun Airakselankankaalle suunniteltavassa tuulivoimahankkeessa suunnitellaan enintään viiden tuulivoimalan tuulivoimapuistoa. Kaavoituksen lopullinen rajausta, tuulivoimaloiden sijoittelualueet kaava-alueen sisällä ja tuulivoimaloiden lopullinen lukumäärä tarkentuvat kaavoitusprosessin yhteydessä tehtävien selvitysten ja sidosryhmäkeskustelujen tuloksen perusteella.

Tuulivoimalat sijoitetaan ehdotetun kaava-alueen sisälle niin, että taajamaan on vähintään 2 km etäisyys ja lähimpään asuin- tai lomarakennukseen 1,5 km. Ehdotettu kaava-alue on pyritty rajaamaan niin laajana, että tuulivoimaloiden keskeiset ympäristövaikutukset, kuten melu- ja välkevaikutukset, kohdistuisivat kaavoitettavan alueen sisäpuolelle. Kaamos-tuuli on ottanut huomioon yleisesti määritellyt tuulivoimahankkeiden kehittämisen periaatelinjaukset. Hankealuetta ei ole osoitettu TV-alueeksi maakuntakaavassa.

Tuulivoimaloiden tarkka sijainti ja tyyppi varmistuu luontoselvityksien ja tuulimittauksen valmistuttua. Alustavasti arvioitu voimalan nimellisteho on 6-7 MW ja enimmäiskorkeus 275 metriä. Voimalatyyppi ja dimensiot voivat poiketa oleellisesti tutkimuksien edetessä.

Tarvittaessa pyydetään Pohjois-Karjalan ELY-keskukselta päätös ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (252/2017) mukaisesta ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltamisesta Airakselankankaan tuulivoimapuistohankkeessa.

6 Selvitykset

Kaavaproessin aikana tehdään seuraavat täydentävät selvitykset:

- Luonto-, linnusto- ja liito-oravaselvitykset, mahdolliset viitasammakkoalueet
 - Muuttolinnustaselvitys tehdään pääosin olevien tietojen pohjalta
 - Muuttolintujen esiintymistä havainnoidaan myös keväällä 2022 maastossa
 - Mahdolliset susien reviirialueet huomioidaan olevien tietojen pohjalta
- Arvokkaat kulttuurihistorialliset kohteet ja rakennetut ympäristöt (olevat tiedot)
- Muinaisjäännöskohteet (mahdolliset tiedossa olevat kohteet ja lisäselvitys)
- Maisema-, melu- ja väketarkastelut ja -mallinnukset tuulivoimaloiden osalta

Kaavaproessin rinnalla hankealueella tehdään myös kattavat tuulimittaukset.

7 Arvioitavat vaikutukset

Kaavaratkaisusta aiheutuvien vaikutusten arvioinnin keskeisenä tarkoituksena on tukea kaavan päätöksentekoprosessia. Toisaalta vaikutustarkastelu ohjaa suunnitteluratkaisuja ja toimii osaltaan perusteena kaavaan lopullisesti valittaville maankäytöllisille alueva-rauksille ja kaavamerkinnöille.

Maanomistajien ja eri intressitahojen sekä suunnittelijoiden välisen osallistuvan suunnit-telun ja edelleen vaikutusten arviointien kautta pyritään välttämään nykyrakennetta huo-nontavia suunnitteluratkaisuja sekä kehittämään alueen maankäytöllistä ja ympäristöllistä kokonaisuutta.

Yleiskaavasunnitteluun sisällytetään sen eri vaiheissa maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n mukainen ympäristövaikutusten selvittäminen.

Suunnittelun yhteydessä arvioidaan tarvittavissa määrin vaikutukset:

- maankäyttöön; erityisesti asutuksen olosuhteisiin
- metsätalouteen, elinkeinoihin
- rakennettuun ympäristöön / kulttuuriympäristöön, maisemaan

- kunnallisteknisiin verkostoihin, liikenneverkkostoon
- luontoarvoihin, viher- ja ulkoilureittiyhteyksiin
- virkistyskäyttöön, metsästyksen

Selvitettävät vaikutukset arvioidaan kaavaselostuksessa. Vaikutusten selvittäminen perustuu alueelta käytössä oleviin perustietoihin, alueella suoritettuihin maastokäynteihin, osallisilta saataviin lähtötietoihin, lausuntoihin ja huomautuksiin sekä laadittavien suunnitelmien ympäristöä muuttavien ominaisuuksien analysointiin.

Hankkeessa varmistetaan myös puolustusvoimien toimintaedellytykset sekä olemassa olevien lentokenttien toiminta. Vaikutusten selvittämisen tarkoituksena on jo suunnittelun aikana saada tietoa suunnitteluratkaisujen merkityksestä ja siten parantaa lopullisen suunnitelman laatua.

8 Osalliset

Maankäyttö- ja rakennuslain (1.1.2000) myötä kaavoituksen ominaisuuksiin on kuulunut huolehtia siitä, että eri intressiryhmien (osallisten) mahdollisuus osallistua asioiden käsittelyyn on riittävän laajaa, oikeisiin asioihin kohdistuvaa ja oikein ajoittuvaa. Suunnitteluun osallistutetaan päättäjät, kuntalaiset ja ne intressiryhmät, joita tarkastelualan kehittäminen erityisesti koskettaa. Osallisia ovat kaikki ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa vaikuttaa. Lisäksi osallisia ovat ne viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään.

Osallisia ovat:

- kaava-alueen kiinteistönomistajat
- ne, joiden asumiseen, työhön tai muihin oloihin valmisteilla oleva kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa
 - kaavan vaikutusalueen (lähiympäristön) asukkaat, maanomistajat ja haltijat, yritykset ja elinkeinonharjoittajat sekä virkistysalueiden käyttäjät
- viranomaiset, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään
 - Joensuun kaupungin hallintokunnat ja lautakunnat
 - Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY) – ympäristö ja luonnonvarat - vastuualue
 - Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY) liikenne ja infrastruktuuri
 - Pohjois-Karjalan maakuntaliitto
 - Pohjois-Karjalan pelastuslaitos
 - Itä-Suomen aluehallintovirasto (AVI)
 - Väylävirasto
 - Liikenne- ja viestintävirasto Traficom
 - Museovirasto
 - Pohjois-Karjalan alueellinen vastuumuseo
 - Puolustusvoimat
 - Ilmatieteenlaitos
 - Metsäkeskus
- yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään
 - asukkaita edustavat yhteisöt kuten asukas yhdistykset sekä kylätoimikunnat
 - tiettyä intressiä tai väestöryhmää edustavat yhteisöt, kuten luonnonsuojeluyhdistykset ja -piirit, riistanhoitoyhdistykset, metsästyseurat jne.
 - elinkeinonharjoittajia ja yrityksiä edustavat yhteisöt
 - muut paikallisella tai alueellisella tasolla toimivat yhteisöt kuten tienhoitokunnat ja vesiensuojeluyhdistykset

- muut paikallisella tai alueellisella tasolla toimivat yhteisöt kuten tienhoitokunnat ja vesiensuojeluyhdistykset
- erityistehtäviä hoitavat yhteisöt tai yritykset kuten energia- ja vesilaitokset
 - Fingrid Oyj
 - Finavia Oyj
 - Digita Oy

8.1 Osallistumisen ja vuorovaikutuksen järjestäminen

Kaikista kaavahankkeeseen liittyvistä nähtävilläoloajoista ja mahdollisista vuorovaikutustilanteista ilmoitetaan Karjalan Heilissä ja kaupungin verkkosivuilla. Hankkeen asiakirjat ovat koko hankkeen keston ajan nähtävillä internetissä osoitteessa www.joensuu.fi/laadinnassa-olevat-kaavat ja siellä Airakselankankaan tuulivoimapuisto. Asiakirjat täydentyvät työn edetessä. Asiakirjoihin voi tutustua kuulutuksissa mainittuina aikoina kaupunkirakennepalveluissa (Muuntamontie 5) sopimalla ajan kaupungin yhteyshenkilön kanssa.

8.2 Suunnitteluvaiheet ja alustava aikataulu

Työn käynnistäminen, kaavan valmisteluvaihe

kevät 2022 - syksy 2022

- Osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) ja kaavaluonnoksen laatiminen (MRL 62 §, 63 §)
- Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu kesä 2022
- Selvitysten valmistuminen syksy 2022
- Kaavan valmisteluvaiheessa syksyllä 2022 osallisille suunnatut neuvottelutilaisuudet

Käsittely: OAS:n ja kaavaluonnoksen käsittely kaupunkirakennelautakunnassa ja asettamisen nähtäville.

Osallistuminen: Mahdollisuus esittää mielipiteitä OAS:sta ja kaavaluonnoksesta (MRA 30 §). Lausuntopyyntö ja neuvottelut osallisten kanssa tarvittavissa määrin.

Tiedottaminen: vireilletulosta, OAS:n ja kaavaluonnoksen nähtäville asettamisesta ja neuvotteluista ilmoitetaan kuulutuksilla kaupungin virallisessa ilmoituslehdessä ja internet -sivulla www.joensuu.fi

Kaavaehdotus

loppuvuosi 2022 – alkuvuosi 2023

- Kaavaehdotuksen laatiminen: kaavakartta ja kaavaselostus
- Kaavaehdotuksen esittely ja nähtäville asettaminen

Käsittely: Kaavaehdotuksen käsittely kaupunkirakennelautakunnassa ja asettaminen nähtäville (MRA 19 § yleiskaava).

Osallistuminen: Kaavaehdotus asetetaan nähtäville ja pyydetään lausunnot (MRA 20 §). Mahdollisuus jättää muistutuksia. Viranomaisneuvottelu tarvittaessa lausuntojen ja muistutusten saavuttua.

Tiedottaminen: Kuten edellä

Kaavan hyväksymiskäsittely

kevät – alkukesä 2023

- Saatujen lausuntojen ja muistutusten käsittely, vastineiden laadinta
- Kaavaehdotuksen tarkistaminen tarvittaessa

Käsittely: Kaavaehdotuksen käsittely kaupunkirakennelautakunnassa, kaupunginhallituksessa ja hyväksyminen valtuustossa (MRL 37 § yleiskaava).

Osallistuminen: Mahdollinen valitusprosessi. Kaavan hyväksymispäätöksen laillisuudesta voi valittaa Itä-Suomen hallinto-oikeuteen.

Tiedottaminen: Hyväksymispäätöksestä kuulutetaan kaupungin internet -sivuilla sekä Karjalan Heilissä.

9 Yhteystiedot

9.1 Kaavan hallinnollinen käsittely

Joensuun kaupunki
73601 JOENSUU
PL 148, 80100 Joensuu

Kaavoituspäällikkö Juha-Pekka Vartiainen
Muuntamontie 5
80100 JOENSUU
Puh. 050 538 0708
Sähköposti: juha-pekka.vartiainen@joensuu.fi

Maankäytön suunnittelija
Patrik Hämäläinen
Puh. 050 349 4920
Sähköposti: patrik.hamalainen@joensuu.fi

9.2 Kaavaa laativa konsultti

Maankäytönsuunnittelu Kaavaharju
Leväsentie 23
70780 KUOPIO

Kaavoitusinsinööri Jorma Harju
Puh. 044 596 3111
Sähköposti: jorma.harju@kaavaharju.fi
www.kaavaharju.fi

9.3 Hankkeesta vastaava

Kaamostuuli Oy
Tekniikantie 14
02150 ESPOO

Yhteyshenkilöt:
Jussi Havia
Puh. 050 410 6382
Sähköposti: jussi.havia@tuulikolmio.fi